

Nyíregyházi Törvényszék
Ügyszám: 3.Bf.451/2020/6.

ALKOTMANYBIROSAG	
Ügyszám III/ 0 0 4 7 4 - 0 / 2021	
Érkezett: 2021 FEBR 2 6.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 6 db	<i>lu!</i>

A Nyíregyházi Törvényszék a 2021. február 9-én Nyíregyházán tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

végzést:

A magánlaksértés vétsége miatt [REDACTED] indított büntetőügyben az eljárást felfüggeszti és egyedi normakontroll iránti eljárás lefolytatását kezdeményezi az Alkotmánybíróságnál: a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 793. § (3) bekezdése „is” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítását és ex nunc hatályú megsemmisítését, valamint a jelen ügyben történő alkalmazásának kizárását indítványozza azzal, hogy e törvényi rendelkezés a következő szöveggel maradjon hatályban: „A vádindítványt a jogi képviselő ellátja aláírásával.”

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

I.

(Az elsőfokú ítélet)

A Vásárosnaményi Járásbíróság (a továbbiakban: Járásbíróság) a 2020. október 21-én meghozott 4.B.68/2020/14. számú ítéletével [REDACTED] vádlottat a magánlaksértés vétsége [Btk. 221. § (1) bekezdés és (3) bekezdés a) pontja] miatt emelt vád alól felmentette és [REDACTED] pótmagánvádlót kötelezte 76.530 forint bünyogi költség egyhónapon belüli megfizetésére a vádlott védője részére.

A Járásbíróság által megállapított tényállás lényege szerint a vádlott és a pótmagánvádló 2002 őszétől kezdődően élettársi kapcsolatban éltek, négy közös gyermekük van.

A vádlott és a pótmagánvádló kapcsolatának megromlása következtében 2019. május 12-én az együttélésük megszakadt, a közös tulajdonukat képező vásárosnaményi társasházi lakásukból mindketten a saját szüleikhez költöztek.

A vádlott azonban 2019. június 23-án egyedül visszaköltözött a közös lakásukba, amelyben ettől kezdődően ténylegesen csak ő lakott, ott a pótmagánvádló és a gyermekeik csak alkalmasszerűen tartózkodtak.

A bíróság a 2019. július 18-án meghozott ideiglenes intézkedésével a gyermekek tartózkodási helyeként a vásárosnaményi közös lakást jelölte ki és szabályozta a pótmagánvádló kapcsolattartási jogát.

A pótmagánvádló azonban a bírósági intézkedés figyelmen kívül hagyásával gyakorolta a kapcsolattartási jogát a vásárosnaményi lakásban, ezért a vádlott ügyvédi tanácsra 2019. augusztus 28-án lecsérélte a közös lakás bejárati ajtajának zárját és a továbbiakban a pótmagánvádlót nem engedte be a közös tulajdonukat képező lakásba.

3.Bf.451/2020/6.

II.

(Az elsőfokú ítélet elleni fellebbezések)

A Járásbíróság ítélete ellen az erre nyitva álló határidőn belül a pótmagánvádló és az ő hozzájárulásával a jogi képviselője jelentett be fellebbezést a vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítása és büntetés kiszabása céljából.

III.

(Az alkalmazandó törvényi rendelkezések)

A törvényszéknek a bűnösség megállapítása céljából bejelentett fellebbezések folytán az elsőfokú ítéletet a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 590. §-ának (1) bekezdése szerint az azt megelőző bírósági eljárással együtt kell felülbírálnia, amelynek során a Be. 590. §-ának (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az eljárási szabályok megtartását is ellenőriznie kell.

Az ügyiratokból megállapíthatóan a pótmagánvádló 2020. április 17-én arra adott meghatalmazást dr. Vass Gergely ügyvédnek, hogy „a Vásárosnaményi Rendőrkapitányság előtt 15070/758/2019. szám alatt folyamatban volt ügyben a Vásárosnaményi Járási Ügyészség B.733/2019/16. számú eljárás megszüntetése elleni panasz elbírálásáról szóló határozattal szembeni pótmagánvádas eljárásban az Ügyvédi Törvényben meghatározott jogkörrel” képviselje.

Az ezt követően, 2020. június 5-én benyújtott vádindítványt jogi képviselőként dr. Vass Gergely ügyvéd látta el kézjeggyével, a pótmagánvádló azonban azt nem írta alá. A Járásbíróság ennek ellenére elfogadta a vádindítványt.

A Be. 10. § (1) bekezdésének 7. pontja szerint jogi képviselő az ügyvéd és az ügyvédi iroda, ha a) a sértett stb. meghatalmazott képviselőjeként, b) a pótmagánvádló képviselétében jár el.

A Be. 61. §-a szerint: (1) A sértett, a vagyoni érdekelt helyett – ha e törvény nem ír elő személyes eljárási kötelezettséget – az általa vagy a törvényes képviselője által meghatalmazott képviselő is eljárhat. (2) A meghatalmazott képviselő a képviselt személy e törvény szerinti jogait gyakorolhatja.

A Be. 788. §-ának (1) bekezdése szerint: A pótmagánvádas eljárásban a sértett jogi képviselése kötelező.

A Be. 793. §-ának (1) bekezdése szerint pedig: A vádindítványt a jogi képviselő is ellátja aláírásával, illetve minősített vagy minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus aláírásával.

Az „is” kötőszó itt nyelvtanilag annak kifejezését jelenti, hogy az aláírási kötelezettség két személyre: a sértetre és a meghatalmazott képviselőjére egyaránt vonatkozik, vagyis a vádindítványt mindkettőjüknek el kell látniuk aláírásukkal.

A felhívott törvényi rendelkezések egybevetésének eredményeként tehát az állapítható meg, hogy miközben a törvény arra kötelezi a sértettet, hogy amennyiben pótmagánvádlóként kíván fellépni, úgy gondoskodjon jogi képviselőről, aki egyetlen kivételtől eltekintve az ő törvényes jogait gyakorolhatja, addig egy másik rendelkezésével ezt felülírja és a büntetőigényének érvényesítéséhez elengedhetetlen vádindítvány benyújtásához való jogát a meghatalmazott

3.Bf.451/2020/6.

képviselője önállóan nem gyakorolhatja a nevében eljárva, noha a személyes eljárási kötelezettség körén kívül eső eljárási cselekményről van szó.

Ez az ellentmondás a törvényszék szerint nem indokolható azzal sem, hogy nyilván a sértett emelhet vádat, nem pedig a jogi képviselője.

A pótmagánvádlói fellépés törvényességét pedig nem csak az első-, hanem a másodfokú bíróságnak is vizsgálnia kell annak jelentőségére tekintettel, miután a pótmagánvádas eljárásban a bíróságnak elsődlegesen abban a kérdésben kell állást foglalnia, hogy a bíróság eljárás lefolytatásának alaki (eljárásjogi) feltételei fennállnak-e (90/2011. BK vélemény II/3. pont).

Mindebből következően a törvényszéknek az alaki és tartalmi szempontból egyébként kifogástalan vádindítványt a Be. 794. § (1) bekezdésének d) pontja alapján a Be. 793. §-ának (3) bekezdésére bekezdésére figyelemmel el kellene utasítania, minthogy a sértett vádlói legitimációjára tekintettel az eljárás megszüntetésére nincs lehetőség, aminek az alkotmányossága aggályos lenne a következők miatt.

IV.

(Alkotmányossági aggályok)

Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) B) cikkének (1) bekezdése szerint Magyarország független, demokratikus jogállam.

„A jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az állam – s elsősorban a jogalkotó – kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. Vagyis a jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is.” [9/1992. (I. 30.) AB határozat, Indokolás V/3. ABH 1992. 1. 21.]

Az Alkotmánybíróság egy másik határozatában pedig kifejezetten „elvi éllel” mutatott rá arra, „hogy a világos, érthető és megfelelően értelmezhető normatartalom a normaszöveggel szemben alkotmányos követelmény. A jogbiztonság [...] megköveteli, hogy a jogszabály szövege értelmes és világos, a jogalkalmazás során felismerhető normatartalmat hordozzon.” [26/1992. (IV. 30.) AB határozat, Indokolás IV/1. ABH 1992. 4. 141.]

Az idézett alkotmánybírósági határozatok meghozatalára ugyan még az Alaptörvény elfogadását megelőzően került sor, azonban az Alkotmánybíróság már állást foglalt abban, hogy „az újabb ügyekben vizsgálandó alkotmányjogi kérdések kapcsán felhasználhatja a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket és alkotmányossági összefüggéseket, ha az Alaptörvény egészét érintő, kontextuális egyezősége, az Alaptörvény értelmezési szabályainak figyelembevétele és a konkrét ügy alapján a megállapítások alkalmazhatóságának nincs akadálya, és szükségesnek mutatkozik azoknak a meghozandó döntése indokolásába történő beillesztése”. {13/2013. (VI. 17.) AB határozat, Indokolás [32], ABH 2013. 13. 624.}

Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság többek között a 23/2014. (VII. 15.) AB határozatának indokolása szerint továbbra is irányadónak tekintette a 9/1992. (I. 30) AB határozat azon megállapítását, „hogy a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az államtól, elsősorban a jogalkotótól azt követeli meg, hogy a jog egésze, egyes résztestületei és szabályai világosak, egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatóak és a norma címzettjei

3.Bf.451/2020/6.

számára is előre láthatóak legyenek.” {23/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [44], ABH 2014. 21. 1074.}

Ezzel szemben a Be. 793. §-ának (3) bekezdésével kapcsolatban a hatályos szabályozás egyértelműségének hiánya állapítható meg, ami azzal is alátámasztható, hogy nem először fordult elő a vádindítványnak a sértett általi aláírása nélkül történt benyújtása. (A Nyíregyházi Járásbíróság a 39.B.411/2020/2. számú végzésével ezért utasította el a sértett jogi képviselője útján előterjesztett vádindítványát.)

Az Alkotmánybíróság ugyanis már több ügyben rámutatott arra, hogy „a pótmagánvádas eljárásban a pótmagánvádló szabályszerű meghatalmazással rendelkező jogi képviselőjének a vádlói szerepkörben eljáró pótmagánvádló nevében tett és a meghatalmazás kereteit túl nem lépő nyilatkozatát – a további feltétel megkövetelése nélkül – a pótmagánvádló képviselésében benyújtott jognyilatkozatnak kell értékelni.” [14/2015. (V. 26.) AB határozat 2. pontja, ABH 2015. 13. 720.; 3285/2017. (XI. 14.) AB határozat, ABH 2017. 30. 1697-1703.]

E határozatok ugyan az Alaptörvény XXVIII. cikkének (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jog érvényesülésének kontextusában vizsgálták a képviseleti jog tartalmát, amelynek kapcsán azonban az Alkotmánybíróság elvi élel mutatott rá arra, hogy „a pótmagánvádló önálló fellépési (és fellebbezési) joga azt jelenti, hogy a pótmagánvádlókénti fellépésről és az eljárás során teendő jognyilatkozatokról (beleértve a fellebbezést is) a döntést ő maga hozza meg. A szakszerűség biztosítása céljából ugyanakkor a vádképviselő ellátásához szükséges cselekményeket és nyilatkozatokat (így a fellebbezést is) – a pótmagánvádló által adott meghatalmazásban kijelölt körben – helyette és nevében (ezáltal tehát nem a pótmagánvádlótól függetlenül) a jogi képviselő teheti meg.” {3285/2017. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [33], ABH 2017. 30. 1701.}

Ezért a törvénytől szerint az egyébként kötelezően előírt jogi képviselő adekvát tartalmából következőn a Be. 61. §-ának (1) bekezdése alapján a sértett jogi képviselője útján is előterjeszthetné a vádindítványát, miután az nem a képviselőt kizáró személyes közreműködési kötelezettségnek, hanem a vádképviselővel együtt járó eljárási cselekménynek tekintendő {14/2015. (V. 26.) AB határozat, Indokolás [42], ABH 2015. 13. 727.}, amennyiben ennek lehetőségét a Be. 793. § (3) bekezdésének hatályos szövege (az „is” kötőszó következtében) nem tenné kizárttá.

Ez – a törvénytől szerint – a szóban forgó normák kollízióját jelenti ugyanazon jogforráson belül, ami az Alaptörvény 28. cikkében deklarált jogértelmezési szempontok, illetve a „iura novit curia” elvének figyelembevételével sem látszik feloldhatónak a következők miatt.

A Be. CV. Fejezetében szabályozott pótmagánvádas eljárás a külön eljárások közé tartozik. „Külön eljárás az olyan eljárás, amely miként az általános eljárás is a büntetőjogi főkérdések (a bűnösség, a jogkövetkezmények) eldöntésére irányul, és az eljárási alapelvek megtartásával, de részben kivételek eltűrésével, a törvényben meghatározott külön (speciális) szabályok és kivételek szerint az általános eljárási szabályok alapján folyik. – Más szóval: minden külön eljárás az általános szabályok alapján, de a törvényben megállapított eltérések szerint folyik.” (Király Tibor: Büntetőeljárási jog, Osiris, Budapest, 2000. 521.)

Ebből következően a bíróságnak a jogalkalmazás során a vádindítvány sértett általi aláírását előíró speciális rendelkezést [Be. 793. § (3) bekezdés] kellene alkalmaznia, amely értelmezés

3.Bf.451/2020/6.

azonban ellentétben állna a jogi képviseletnek az Alkotmánybíróság értelmezése szerinti adekvát tartalmával, illetőleg az ugyancsak külön szabályt jelentő kötelező jogi képviselet előírásának jogalkotói indokával és ellentmondana az ésszerűség alaptörvényi követelményének is.

Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint pedig megállapítható a jogbiztonság sérelme akkor is, „ha a szabályban rejlő belső ellentmondás a jogalkalmazás során szükséges jogértelmezéssel nem kiküszöbölhető” [1/1999. (II. 24.) AB határozat, ABH 1999. 25.46.]” {Alkotmánybírósági ügyszám: III/1751/2020. Indokolás [25].}

V.

(A kezdeményezés oka és törvényi alapja)

„Még az Alaptörvény és az Abtv. [az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény] hatálybalépése előtt meghozott 35/2011. (V. 6.) AB határozatával állapította meg az Alkotmánybíróság azt a követelményt, amely szerint a bíró az elért jogvitát alkotmányos jogszabály alapján köteles eldönteni, és amennyiben az alkalmazandó jog alkotmányellenességét észleli, köteles az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezni.” {3136/2016. (VI. 29.) AB határozat, Indokolás [16], ABH 2016. 16. 818.}

Ezért a törvényszék – a Be. 589. §-ában foglaltakra figyelemmel – a Be. 489. §-ának (1) bekezdése alapján indítványozta a törvényi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, amelynek érdekében ugyanezen törvényhely (3) bekezdése alapján felfüggesztette az eljárást.

Az egyedi normakontroll eljárás iránti kezdeményezés az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 25. §-ának (1) bekezdésén alapul.

A törvényszék a Be. 598. § (6) bekezdésének második mondata alapján nyilvános ülésen határozott az eljárás felfüggesztéséről, miután az ennek alapjául szolgáló okot a nyilvános ülésen észlelte.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét – a Be. 589. §-ában foglaltakra figyelemmel – a Be. 535. §-ának (3) bekezdése kizárja.

Nyíregyháza, 2021. február 9.

Dr. Fázsi László s.k.
tanácselnök
előadó bíró

Dr. Garbóczy Annamária s.k.
törvényszéki bíró

Dr. Fekete Magdolna s.k.
törvényszéki bíró

A kiadás: *[Handwritten signature]*

kiadás.

